

SPRAWOZDANIE

Turyzm 2014, 24/2

<https://doi.org/10.18778/0867-5856.24.2.05>

Robert Wiluś

Uniwersytet Łódzki

Instytut Geografii Miast i Turyzmu

robwil@geo.uni.lodz.pl

SPRAWOZDANIE Z REGIONALNEJ KONFERENCJI MIĘDZYNARODOWEJ UNII GEOGRAFICZNEJ pt. „CHANGES, CHALLENGES, RESPONSIBILITIES”, KRAKÓW, 18–22 SIERPNI 2014 r.

Jednym z najważniejszych wydarzeń naukowych ostatnich lat w polskiej geografii było zorganizowanie w Krakowie konferencji regionalnej Międzynarodowej Unii Geograficznej (International Geographic Union – IGU). Międzynarodowe konferencje regionalne są, zaraz po kongresach, najważniejszymi spotkaniami geografów z całego świata. Odbývają się one co roku, w odróżnieniu od kongresów, które organizowane są co cztery lata. Poprzednia tego typu konferencja odbyła się w 2013 r. w Japonii w Kioto. W 2015 r. miejscem odbywania się konferencji regionalnej IGU będzie Moskwa, a w 2016 r. Pekin. Konferencja IGU w Polsce odbywała się w roku 2014, który był szczególny z powodu obchodów 650-lecia Uniwersytetu Jagiellońskiego, głównego organizatora konferencji, i 25-lecia wolnych wyborów w kraju. Ponadto termin konferencji zbiegł się z 80. rocznicą zorganizowania w Polsce 14. kongresu IGU, który odbył się w 1934 r. w Warszawie.

Konferencja regionalna IGU w Krakowie w 2014 r. zorganizowana została w dniach 18–22 sierpnia pt. „Changes, Challenges, Responsibilities” (Zmiany. Wyzwania. Obowiązki), podkreślającym zmiany zachodzące w środowisku geograficznym, które stanowią wyzwanie dla współczesnej geografii jako nauki i oznaczają odpowiedzialność badaczy za wyniki prowadzonych badań naukowych. Do Krakowa przyjechali geografowie reprezentujący wszystkie dziedziny geograficzne skupione w komisjach geograficznych działających w ramach MUG.

Program konferencji podzielony był na sesje plenaryjne przeznaczone dla wszystkich uczestników oraz na wiele sesji związanych z poszczególnymi dziedzinami geografii reprezentowanymi przez komisje działające w ramach IGU. Ponadto zorganizowano jeszcze sesje posterowe i warsztaty. Obrady odbywały się w budynkach Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi Uni-

wersytetu Jagiellońskiego, położonych na terenie nowego uniwersyteckiego kampusu w południowo-zachodniej części Krakowa. Otwarcie konferencji miało miejsce w Audytorium Maximum UJ.

Wśród wielu znamienitych i oficjalnych gości zaproszonych na ceremonię otwarcia znaleźli się potomkowie profesorów polskiej geografii, którzy m.in. brali udział w kongresie IGU w 1934 r. w Warszawie. Grono profesorskie polskich geografów reprezentował na otwarciu prof. Leszek Kosiński, który w swoim wystąpieniu pt. „Relevance of Geography” (Znaczenie geografii), nawiązując do głównego tematu konferencji, przedstawił powody, dla których powinniśmy być dumni z tego, że reprezentujemy naukę, która ma tak wiele do zaoferowania światu dotkniętemu licznymi problemami środowiskowymi, społeczno-gospodarczymi i politycznymi.

Podczas ceremonii otwarcia wręczono także nagrody laureatom 11. Olimpiady Geograficznej. Ceremonia otwarcia została wzbogacona o koncert fortepianowy muzyki F. Chopina. Imprezą towarzyszącą w pierwszym dniu konferencji było otwarcie wystawy pt. „Rozwój myśli geograficznej w Polsce”, która została przygotowana i zorganizowana w Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Collegium Maius przez prof. Antoniego Jackowskiego, przewodniczącego Polskiego Towarzystwa Geograficznego.

Polskie Towarzystwo Geograficzne było inicjatorem i pomysłodawcą zorganizowania konferencji regionalnej IGU w Polsce. Jego rola sprowadzała się m.in. do patronowania przygotowaniom organizacyjnym, które rozdzielono pomiędzy wybranymi geograficznymi ośrodkami naukowymi w kraju. W gronie tym znalazły się: Instytut Geografii i Gospodarki Przemysłowej Uniwersytetu Jagiellońskiego jako główny organizator, a także Instytut Geografii Uniwersytetu

Pedagogicznego w Krakowie, Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Nauk Geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego, Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego w Sosnowcu, Wydział Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego oraz Instytut Geografii i Organizacji Przeźszeni Polskiej Akademii Nauk w Warszawie.

Kolejne dni konferencji IGU w Krakowie wypełnione były sesjami plenarnymi (po jednej sesji każdego dnia) oraz licznymi odbywającymi się równolegle sesjami referatowymi. Wystąpienia plenarne miały charakter wykładów. Podczas pierwszej sesji plenarnej prof. Benno Werlen z Uniwersytetu w Jenie (Niemcy) mówił o tradycyjnych i nowych obszarach badań geograficznych. W trzecim dniu konferencji wykłady plenarne wygłosił prof. Zbigniew Kundzewicz z Instytutu Geofizyki PAN, odnosząc się do aktualnego problemu zmian klimatycznych na świecie, oraz prof. Gideon Biger z Katedry Geografii Uniwersytetu w Tel Aviv (Izrael), który w swoim wykładzie zadał pytanie „Gdzie jest Ziemia Święta?”. Podczas ostatniego dnia (22 sierpnia 2014 r.) w sesji plenarnej wystąpiła prof. Julie Winkler z Uniwersytetu Michigan (USA), która ponownie odniosła się do badań zmian klimatycznych i odpowiedzialności w tym zakresie geografów, a także prof. Andreas Faludi z Uniwersytetu w Delft (Holandia), wygłaszając wykład odnoszący się do odpowiedzialności człowieka za miejsca niczyje.

O ogromnej skali przedsięwzięcia, jakim było zorganizowanie regionalnej konferencji w Krakowie, świadczy liczba pozostałych sesji i referatów wygłoszonych w czasie jej trwania. W sumie odbyło się aż 226 sesji referatowych, które wypełniały zarówno przedpołudniowe, jak i popołudniowe części poszczególnych dni. Sesje te były organizowane przez komisje geograficzne IGU. W czasie tych sesji wygłoszono 1171 referatów. Do tego należy dołączyć jeszcze 227 posterów i 4 sesje warsztatowe. Wrażenie robi również liczba uczestników. W konferencji wzięło udział 1470 naukowców z 60 krajów, głównie z Niemiec, Japonii, Czech, Chin i oczywiście z Polski.

Wydarzenia naukowe, jakimi są konferencje, w przypadku geografii nie byłyby ważne, gdyby nie towarzyszyły im sesje terenowe. Oferta wyjazdów terenowych związana z regionalną konferencją IGU w Krakowie była bogata. Zawierała propozycje wielu wycieczek turystycznych i naukowych jedno-, trzy- i czterodniowych, które były oferowane przed, w trakcie i po konferencji. Wycieczki jednodniowe odbywały się na terenie Krakowa i Nowej Huty, a także do Oświęcimia – byłego nazistowskiego obozu zagłady w Auschwitz-Birkenau, Wieliczki, Kalwarii Zebrzydowskiej i Wadowic. Przed rozpoczęciem konferencji (14–17.08.) odbyła się czterodniowa wycieczka akade-

micka, której trasa prowadziła przez Górny Śląsk i Zachodnie Karpaty (Tatry, Pieniny i Beskid Sądecki). Tematyka wycieczki skupiała się wokół zagadnień degradacji środowiska przyrodniczego i prób jego rekultywacji na obszarze objętym penetracją. Wycieczkę zorganizowali i poprowadzili geografowie z Polskiej Akademii Nauk i Uniwersytetu Śląskiego. Druga z planowanych wycieczek odbyła się tuż po konferencji (23–25.08.). Obszarem penetracji była Polska Środkowa. Na trasie wycieczki znalazły się m.in. Ojcowski Park Narodowy, Częstochowa, kopalnia odkrywkowa węgla brunatnego w Bełchatowie, Łódź, zbiornik Sulejowski, Tomaszów Mazowiecki i Spała. Podczas wycieczki poruszano zagadnienia genezy, zróżnicowania oraz ochrony krajobrazu przyrodniczego i kulturowego Polski środkowej, obszarów chronionych w Polsce na przykładzie Ojcowskiego Parku Narodowego, wpływu funkcji pielgrzymkowej na rozwój miasta na przykładzie Częstochowy, rozmieszczenia i eksploatacji surowców mineralnych w Polsce na przykładzie kopalni węgla brunatnego w Bełchatowie oraz problemów rewitalizacji miast przemysłowych na przykładzie Łodzi i Tomaszowa Mazowieckiego. Wycieczka została zorganizowana i poprowadzona przez pracowników naukowych Instytutu Geografii Miast i Turystyki Uniwersytetu Łódzkiego.

Konferencję regionalną IGU w Krakowie zakończyła ceremonia zamknięcia, podczas której prof. Marek Degórski z Polskiej Akademii Nauk, przewodniczący Komitetu Organizacyjnego oraz prof. Anita Bokwa z Uniwersytetu Jagiellońskiego, koordynator Komitetu Organizacyjnego, dokonali podsumowania spotkania. Organizatorzy przyszłorocznej konferencji IGU w Moskwie oraz kongresu w Pekinie zaprezentowali wstępny program oraz miejsca, w których będą odbywały się obrady i wydarzenia towarzyszące. Podziękowania organizatorom w imieniu IGU złożył prof. Vladimir Kolosov, Prezydent IGU. Ceremonia zamknięcia została uwieczniona występem chóru akademickiego UJ Camerata Jagellonica, który zaśpiewał m.in. pieśń akademicką *Gaudeamus igitur*.

Podsumowując to ważne wydarzenie naukowe, jakim była regionalna konferencja IGU w Krakowie, trzeba podkreślić, że umożliwiła ona jej uczestnikom zapoznanie się z nowymi podejściami badawczymi i metodologicznymi w zakresie geografii. Skala tego wydarzenia znacznie przekroczyła oczekiwania organizatorów i uczestników. Sprzyjała temu atmosfera naukowa konferencji stworzona m.in. przez miejsce, w którym konferencja się odbywała. Zarówno Kraków ze swoim dziedzictwem historycznym, duchowym i tradycjami akademickimi, ale także wysoki poziom organizacyjny i merytoryczny konferencji spowodowały, że konferencja w Krakowie, pozostanie zapamiętana na długo.